

Leto XVIII. Stev. 202
DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLABOVIČ
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
DUSAN BLAGOJEVIČ
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka — Cena 10 dinarjev

Ljudska
PRAVICA

BORBA

GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 5. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

Azijski socialisti imajo za poglavitno nalogo boj proti kolonializmu

V Haiderabadu se je včeraj začelo drugo zasedanje Azijske socialistične konference, ki mu prisostvuje kot gost zastopnik SZDL Jugoslavije Dobrivoje Vidič — Socialistično internacionalno zastopa Morgan Phillips

Haiderabad, 10. avg. (Tanjug) Davi se je začelo v Haiderabadu drugo zasedanje Azijske socialistične konference, ki mu prisostvuje kot gost tudi zastopnik Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije Dobrivoje Vidič. Na dnevnem redu sestanka so med drugim tudi stiki s Socialistično internacionalno in neazijskimi socialističnimi gibanji, vzhodnoazijska vprašanja, kolonialna vprašanja ter odprtje protikolonialnega urada. V protikolonialnem uradu sodelujejo delegacije socialističnih strank Burme, Indonezije, Indije, Pakistana, levega in desnega krila japonske socialistične stranke in delegat libanonske progresivne stranke. Delegata Izraela in Maleje še nista prispela.

Kot zastopnik Socialistične internacionalne prisostvuje sestanku predsednik te organizacije Morgan Phillips.

Nekateri izmed delegatov so prispeli s konference Socialistične internacionalne v Stockholmu in rezultati te konference so postali takoj glavna točka razgovorov. Azijski socialisti so zadovoljni spritno pozornosti, ki so jo v Stockholmu posvetili problemu azijskih držav, niso pa mogli ugotoviti, da se ne strinjajo z resolucijami, ki kakor poudarjajo, niso ne popolne ne dovolj odlo-

ne. Splošni vtis je, da so v Stockholmu storili le majhen korak naprej in da azijski socialisti zahtevajo za boj proti kolonializmu odločnejšo podporo svojih evropskih tovarišev. Azijski delegati postavljajo vprašanje boja proti kolonializmu v isto vrsto z vprašanjem tesnejšega sodelovanja s Socialistično internacionalno.

Libanonski delegat Kémal Džumlat pričakuje od protikolonialnega urada tole: »Več razumevanja za težave arabskega naroda in odločnejši boj proti kolonializmu«; Mohamed Jusuf Kan, pakistanski delegat: »Posvetiti moramo pozornost kolonializmu in na tem temelju sodelovati z neazijskimi gibanji, med njimi tudi s Socialistično zvezo delovnega ljudstva Jugoslavije«; Ramanohar Lohia, indijski delegat: »Podprli bomo napore azijskih socialistov, ki zahtevajo manjše izdatke za oborožitev in večjo pomoč za gospodarsko izgraditev zaostalih držav. Kolonialno vprašanje je nujno in poglavito«; Morosima, delegat japonskih levih socialistov: »V sedanjih okoliščinah bo imelo delo urada velik pomen za splošne smotre. Po mojem mnenju naj bi bila glavna podpora za normaliziranje odnosov med Japonsko in sosedji«; Eki Sone, japonski socialistični desni delegat: »Priča-

kujemo, da bo doseženo tesnejše sodelovanje s Socialistično internacionalno in neazijskimi gibanji, predvsem z Jugoslavijo. Tudi azijske narode bomo opozorili na to, da je nujno tesnejše sodelovanje«; Morgan Phillips, zastopnik Socialistične internacionalne: »Globoko sem prepričan, da bo ustvarjeno tesnejše sodelovanje s Socialistično internacionalno. Predvsem je važno, da posvetimo pozornost notranjim in ekonomskim vprašanjem Azije«.

Tunjska socialistična stranka Neodestur ni poslala na ta sestanek nobenega zastopnika, predložila pa je resolucijo proti francoskemu kolonialnemu gospodarstvu v Tunisu in Maroku.

PRED IZREDNIM ZASEDANJEM OZN GENERALNA SKUPŠČINA NAI NE BI SESTAVLJALA DNEVNEGA REDA POLITIČNE KONFERENCE

New York, 10. avg. (USIS) Izredno zasedanje Generalne skupščine OZN, ki se začne 17. t. m. bo obravnavalo najbolj nenavadni problem, ki je bil kdajkoli pred neko mednarodno organizacijo — sestav politične konference, zamišljene v sporazumu o premirju na Koreji. Delegacije posameznih držav članic OZN že na neuradnih sestankih in razgovorih izmenjujejo gledišča o tej temi.

Znano je, da so se ZDA že izjavile zato, naj bi bilo število držav, ki bi se udeležile politične konference najnižje, da bi tako preprečili, da ne bi izgubili z govori preveč časa. »Christian Science Monitor« piše, da se splošno strinja v tem, naj se Generalna skupščina ne bi prizadevala sestaviti dnevni red politične konference, saj je to vprašanje, o katerem bodo razpravljali na tej konferenci, zelo sporno.

Pričakujejo, da se bodo delegati na začetku zasedanja uradno seznanili s posebnim sporočilom Združenega poveljstva o zgodovini pogajanj o premirju ter z deklaracijo 16 držav, katerih oborožene sile so se vojskovale na

Maurice Schuman bo vodil francosko delegacijo

Pariz, 10. avgusta (UP). Državni tajnik v francoskem zunanjem ministrstvu Maurice Schuman je bil danes imenovan za vodjo francoske delegacije na izrednem zasedanju Generalne skupščine OZN.

V Ankari menijo, da hoče SZ ločiti Turčijo od Zahoda

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Carigrad, 10. avgusta. Medtem ko so se včeraj dnevniki omejili na to, da so prinesli govor Malenkova, se danes v turskem tisku pojavljajo tudi komentariji. V uradnih krogih, kakor tudi v celotnem tisku poudarjajo, da obstoji nekakšen nesporazum v zvezi s stališčem Moskve nasproti Turčiji. Gre predvsem za izjavo Malenkova, da je ZSSR pripravljena takoj začeti pogajanja s Turčijo, zaradi ureditve kakršnegakoli važnega vprašanja med obema državama.

V ankarških političnih krogih trdijo, da v odnosih med obema državama ni kakšnega posebnega važnega vprašanja, ker Turčija nima nobenih zahtev po ruskem teritoriju. ZSSR pa je nedavno sama priznala, da se odreka teritorialnih zahtevam nasproti Turčiji. Nadalje poudarjajo, da je Turčija zadovoljna z montreuško konvencijo, četudi ZSSR želi spremembo njenih določb, kar pa je vprašanje, ki zanima vse podpisnice te konvencije, a ne samo ZSSR in Turčijo. Iz tega izvajajo, da ni važnih vprašanj, ki bi jih bilo treba reševati v neposrednih pogajanjih med obema državama,

marveč se je treba lotiti reševanja splošnih vprašanj. »Ki zanima ZSSR in zahodni svet, čigar neločljivi del predstavlja tudi Turčija«.

S tem v zvezi piše današnji vladni »Zafer«: »Kaže, da je tisto, kar Malenkov dejansko želi, zahteva, da Turčija pusti ob strani montreuški sporazum, ki ga je podpisala tudi sama ZSSR, da bi se o tem vprašanju začela neposredna pogajanja med Turčijo in ZSSR. Jasno je, da je to nemogoče«.

Govor Malenkova pa je odkril še drugo stvar, o kateri so doslej v Turčiji samo ugibali. Dal je namreč jasen odgovor na vprašanje, kaj sta pravzaprav predstavljal obe zadnji sovjetski noti s protestom proti prihodu tujih ladij zaradi kurtoznega obiska Carigrada. Zdaj je postalo očitno, da sta obe noti predstavljali dejansko pritisk na Turčijo, da bi začela neposredna pogajanja z ZSSR zaradi revizije režima plovbe v morskih ožinah.

Medtem ko je v svojem govoru Malenkov vztrajal pri tem, da ne zavisi razvoj odnosov med obema državama od ZSSR, marveč od

FLRJ bo kandidirala za člana v komisiji OZN

New York, 10. avg. (Tanjug. — Generalni tajnik OZN je poročal o bližnjih volitvah novih članov komisije OZN za mednarodno pravo, ki je bila ustanovljena 21. novembra 1946. leta na temelju resolucije Generalne skupščine. Mandat sedanjih 15 članov komisije bo potekel konec tega leta, na VIII. zasedanju Generalne skupščine pa bodo izvolili nove člane.

Generalni tajnik je priložil seznam kandidatov, ki so se priglasili za volitve. Jugoslavija in Sirija sta predlagali za člana komisije dr. Milana Bartoša, državnega svetnika v Sekretariatu za zunanje zadeve FLRJ. Jugoslavija pa predlaga tudi še nekaj drugih kandidatov n. pr. mehiškega, širskega in britanskega.

Ker morajo biti člani komisije »priznani strokovnjaki za mednarodno pravo«, so k seznamu kandidatov priložili tudi podatki o njihovi dejavnosti na tem področju, objavljenih dela in položaj, ki ga zavzemajo. Za izvolitev je potrebna običajna večina glasov prisotnih delegacij pri glasovanju.

Koreji. Verujejo, da bo združenje Koreje poglaviti predlog razprave na konferenci, ki naj bi bila oktobra t. l. Sodijo pa, da utegne politična konferenca v Koreji roditi sodeve le, če bosta Kitajska in Severna Koreja kot podpisnici sporazuma o premirju pokazali dobro voljo.

Primorska je po osvoboditvi gospodarsko zelo napredovala. Njen največji industrijski objekt je nova tovarna pohištva v Novi Gorici, katere del notranjosti vidimo na sliki

VLADNA KRIZA V ITALIJI

Že prvi spopad je razkril šibkost sporazuma štirih strank centra

Rim, 10. avg. (Tanjug). Nastal je že prvi spopad, ki razkriva šibkost in nestalnost sporazuma, ki so ga dosegle štiri stranke centra. Socialni demokrati so ostro reagirali na izjavo Gonelle, ki je ocenil sporazum kot »novo izdajstvo starega bloka strank centra«. Socialni demokrati pa nasprotno menijo, da je ta sporazum pravzaprav pripravljanje terena za sporazum z levico in prvi korak k novi koalicijski vladi.

Ta politični spopad, o katerem trdijo, da se bo razširil na današnjem sestanku socialno-demokratske stranke, kaže predvsem to, da desni elementi v vladni stranki, ki jih zastopa Gonella, skušajo že sedaj minirati položaj, ki so ga morali skleniti zaradi položaja v državi in močnega od-

stopanja političnih sil na levo. Zategadelj sodijo, da bo morala vlada štiristrankarskega sporazuma prebrskati še precejšnje težave. V tem je tudi, kakor tukaj menijo vzrok precejšnje vzdržnosti Piccionija, ki je v terek objavil sestavo vlade, pri čemer je zelo oprežno govoril o njenem programu. Le na splošno je razložil temeljna načela tega programa: »Ohranitev demokratičnih institucij, pozitivni socialni napori in dejavni napor za ohranitev miru«.

Glede sestave vlade poudarjajo vladni krogi, da bodo nastale precejšnje spremembe spritno dejstva, da namerava Piccioni poveriti pet resorov predstavnikom majhnih strank. Piccioni bo ponudil resor za zunanje zadeve De Gasperiju. Če bo dosedanji prvak zaradi ugleda zavrnil to ponudbo, je zamišljeno, da bo vodil palačo Chiggi dolgoletni minister državne blagajne Pella. Piccioni pa bo, kakor poudarjajo v drugih krogih, za vsako ceno skušal dobiti socialne demokrate v vlado, saj sodi, da je sodelovanje brez razdelitve odgovornosti nezanesljiva podpora vladi. Podoba je, da socialisti niso pripravljeni sprejeti te ponudbe zlasti po polemiki z Gonellom, saj levica v stranki gleda z nezaupanjem celo na podporo vladi v parlamentu, ker sodi, da vlada ni dala nobenih resnih poročev za svojo levo usmeritev.

Tudi Nennijski socialisti kažejo nezaupanje vladi in še ni gotovo, ali bodo glasovali proti njej. Le-ti nameravajo počakati na vladni program, da bi določili svoje stališče, saj kakor piše

»Avanti«, utegne »samo razvoj dogodkov pokazati, kakšna razlaga je pravilna — ali Gonellova, da gre za nadaljevanje stare politike centra, ali razlaga socialnih demokratov, da gre za opustitev stare politike in pripravljanje terena za sporazum z levico«.

Francija ugodila zahtevam Kambodže

Pnom Pen, 10. avgusta (AFP). Iz francoskih virov se je zvedelo, da je Francija v celoti ugodila nedavnim zahtevam Kambodže glede prenosa večjih pravic na vlado te dežele. Francoski visoki komisar je sporočil temeljne smernice francoskega odgovora. Zvedelo se je, da bo sklicana mešana komisija, ki naj bi izvedla prenos oblasti v pravosodju, policiji, vojski in nemara še v nekaterih drugih javnih službah n. pr. letalstvu, meteorološki službi, brž ko bo francoska vlada potrdila ta odgovor.

Združeno poveljstvo je doslej repatriiralo 24.327 ujetnikov

Seul, 10. avgusta (AFP). Združeno poveljstvo je danes šesto dan od začetka izmenjave ujetnikov izročilo v Pan Mun Jom 2757 kitajskih in severnokorejskih vojnih ujetnikov. Združenemu poveljstvu so izročili 388 vojnih ujetnikov.

Od 5. avgusta, prvega dne izmenjave ujetnikov, je Združeno poveljstvo repatriiralo 24.327 vojnih ujetnikov.

Clement Attlee prispel v Split

Split, 10. avgusta. G. Clement Attlee je davi zapustil Dubrovnik in odpotoval z ladjo »Vuk Karadžić« v Split. V pristanišču Gruž, kjer je stopil na ladjo, so se od g. Attleeja poslovili zastopniki Mestnega ljudskega odbora, Dubrovnik in Socialistične zveze delovnega ljudstva.

Attleejeva prisotnost na ladji je vzbudila živahno zanimanje vseh potnikov, zlasti pa turistov iz Britanije, ki so pohiteli, da bi videli voditelja njihove laburistične stranke.

Attlee je potoval ob izredno lepem in mirnem vremenu. Ob

17.10 uri je »Vuk Karadžić« priplul v splitsko pristanišče. Po zdravili so ga predstavniki Mestnega ljudskega odbora Splita. Pri sprejemu je bil tudi angleški konzul v Splitu g. Berton.

G. Attlee se je s pristaniščem napotil v vilo na Mejah, ki se mu jo dali na razpolago med njegovim bivanjem v Splitu.

G. Attlee si bo po programu bržkone jutri dopoldne ogledal Dioklecianovo palačo ter splitsko galerijo in muzej, zvečer pa b prisostvoval operni in baletni predstavi na letnem gledališču.

B. L.

ŠAH

II. KOLNO DRŽAVNEGA POLINOKEGA TURNIRJA

Ljubljana, 10. avgusta. Danes dopoldne so bile dokončane prekinjene partije včerajšnega I. kola z naslednjimi rezultati: Rabar-Horvat prek., Horvat-Matlovč 1:0, Božić-Vuletić remi. Popoldne je bilo II. kolo, ki je dalo le rezultate: Sokolov-Janošević prek., Zaharijev-Vidmar remi, Levaič-Rabar prek., Horvat-Trajković 1:0, Vuletić-Marić 0:1, Zavila-Horvat prek., Matlovč-Preinfalk 1:0, Kržišnik-Božić prek. Po II. kolu vodi Marić 2, pred Horvatjem 1,5 točke itd.

